

T. F. C. T. C.

**Viro Praenobilissimo Excellentissimo Doctissimo, Domino Theod. Avgvstino
Holsten, Ivris Vtrivsque Candidato Atque Practico Dignissimo Celeberrimo
Cognato Svo Svavissimo Svmmos In Vtroqve Ivre Honores Ad D. XXII Mart. A. O.
R. M D CCXLI Solennissime Cipienti Animitvs Gratvlatvrvs Insimvl De Christo
Svmmo Nostro Apvd Devm Advocato Atque Cavsidico Brevi Manv Disserit**

Rostochii: Litteris Ioan. Iac. Adleri, [1741]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002510244>

Druck Freier Zugang

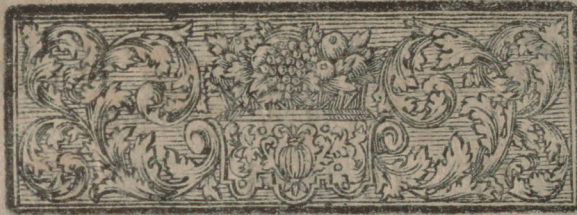

RU jurist. 23.Mart.1741

Holsten, Theod. Aug.

VIRO
PRAENOBILISSIMO EXCELLENTISSIMO ³³
DOCTISSIMO,
D O M I N O
THEOD. AVGVSTINO
HOLSTEN,
IVRIS VTRIVSQUE CANDIDATO ATQVE
PRACTICO DIGNISSIMO CELEBERRIMO
COGNATO SVO SVAVISSIMO
S V M M O S
IN VTROQVE IVRE HONORES
AD D. XXII MART. A. O. R. c^o 1° CCXLI
SOLENNISSIME CAPIENTI
ANIMITVS GRATVLATVRVS
INSIMVL
DE CHRISTO SVMMO NOSTRO APVD DEVM
ADVOCATO ATQVE CAVSIDICO
BREVI MANV DISSERIT
T. F. C. T. C.

ROSTOCHII, LITTERIS IOAN. IAC. ADLERI,
SERENISS. PRINC. ET ACAD. TYPOGR.

S. I.

VNICVM, genuinum atque sufficiens omnigenae salutis nostrae feliciter restauratae, fundamentum atque principium esse CHRISTVM JESVM omnipotentis DEI vnigenitum *ὁμοούσιον* & coaeternum filium, benedictum illud mulieris semen, admirabilem nostrum *Θεοῦ ὄρωπον* tam manifesta firmaque est veritas, ut, quantis quantis moliminibus omnes inferorum portae earumque mancipia, iam inde a mundi incunabulis contra eam insurrexerint, semper tamen in hanc usque lucem nefandi istiusmodi conatus in ventum abierint atque fumum. hinc ecclesia DEI, columna veritatis, basi huic superstructa, adhuc immota persistit, paulinum illud firmiter tenens, aliud fundamentum iacere posse neminem, praeter id, quod iactum est, puta IESVM CHRISTVM: quia vero hostes veritatis, infidiis suis, quibus fundamentum hoc ruinosum reddere, sique fieri possit, prorsus evertere conantur, serpentina quadam vafritie etiam CHRISTI nomen praetexunt, frontemque corrugant; si accusantur, quod extra CHRISTVM salutem quaerant; veri propterea atque genuini nominis CHRISTI confessores schibbolet quoddam ipsis proponere, CHRISTVM scilicet PRO NOBIS, omnibus istis pronuntiatu difficile, qui nil nisi CHRISTVM IN NOBIS vbiuis crepant, illo PRO NOBIS vel parum pensi habito vel plane reiecto impius esset omnino atque sceleratus, qui sanctissimum dogma de CHRISTO in nobis repudiaret, ab ipso spiritu sancto traditum (a) colof. I. 27. ex hoc enim eodem loco adparet, CHRISTVM, quem apostoli annuntiarunt, adeoque PRO NOBIS v. 28. esse etiam debere in nobis, per fidem nimirum, per quam in cordibus suorum habitat, eph. III. 17. deceptor itaque erit atque men-

(a) egregie dictum hoc vindicavit b. FEGHTIVS *disp. de CHRISTO in nobis, coloff. I. 27.*

mendax, qui CHRISTVM docet IN NOBIS, illi PRO NOBIS
contradistinctum, ab eodemque essentialiter diversum, non per
gratiam atque fidem sed per naturam omnibus hominibus inexi-
stentem. hinc nihil prius, antiquius nihil omnes viri DEI
semper sibi habuere & adhuc habent, quam vt CHRISTI cog-
nitionem eiusque PRO NOBIS, secundum scripturae amussim
exactissime traderent, commendantes eum vt nostrum redemto-
rem, satisfactorem, mediatorem, reconciliatorem, sponsorem,
summum sacerdotem, piaculum pro peccatis, intercessorem, &
quae sunt alia mellitissimam consolationem spirantia nomina,
quibus GOEL noster qua officium suum mediatorium in scri-
ptura insignitur, quem in censum cum primis etiam re-
ferendus erit suavissimus ille titulus, quo CHRISTVS pro nobis
ADVOCATVS noster audit atque apud DEVM CAUSIDICUS. di-
feris verbis, hoc nomine ipsum a divo IOANNE adpellatum
legimus, prioris epistolae II. c. v. i. vbi filioliis suis, contra quae-
uis peccata, quibuscum ipsis adhuc consistendum esset, tutissi-
mum ostensurus refugium, CHRISTVM commendat tanquam
παρακλητον quae vox non consolatorem solum denotat, sed
vt ipsa compositio ex *παρα* & *καλεω* facta indicat, aduocatum
etiam & causidicum, einen Aduocat, *Sach* und *Rechts* verwalten,
vt TVBINGENSES vertunt, eundem sibi scopum praefixum ha-
bet PAVLVS; CHRISTVMque vt aduocatum nostrum nobis re-
praesentat, quando ad Rom. IIX. 34. & ad EBR. VII. 25. eius-
dem pro nobis interpellationem ad Ebr. IX. 24. comparitionem
in conspectu DEI pro nobis factam allegat. vterque de CHRI-
STO in statu exaltationis loquitur. Agit vterque de actu quodam
officii mediatorii iam vero cum ex omnibus officii mediatorii acti-
bus, quos in exinanitionis statu salvator exercuit, sola superfit in-
tercessio, quam adhuc in exaltatione, modo maiestati suae conveni-
ente exercet, & IOANNES CHRISTVM actum hunc mediatorium
exercentem, vt aduocatum nobis proponat sequitur hinc vt CHRI-
STVS tanquam ADVOCATVS noster pro nobis intercedat & in
conspectu DEI pro nobis compareat. quae licet omnino ita se
habeant, nondum tamen hinc confici poterit, CHRISTVM so-
lam propter intercessionem aduocatum nostrum adpellandum es-
se. formalem namque rationem aduocati ponimus in actione
& defensione causae alterutrius partis apud iudicem contra ad-
uersariam. ecquis vero ibi inficias, CHRISTVM longe pluri-
bus modis quam sola intercessione causam nostram apud DE-
VM egisse feliciterque defendisse. id vero quibus quotque mo-
dis salvator praestiterit pro virium modulo quaque fieri poterit
breuitate iam explicabitur.

§. II.

IAM ante iacta mundi fundamenta dulcissimus saluator, causam nostram apud DEVM agendo aduocatum se nobis praeiuit totum namque genus mortalium, antequam a DEO adhuc conditum inque peccata prolapsum esset, iamtum in aeternitate per infinitam summi numinis praescientiam coram tribunali iustitiae divinae sistebatur. praevidebat homines DEVS vt sanctos quidem atque iustos a se conditos, sufficientibus quoque in concreata rectitudine persistendi viribus instructos, sed pessimo libertatis abusu apostasiae crimine contaminatos caelestium bonorum profusores, sanctissimae legis suae praeuaricatores, & per dei-formitatis affectationem laesae maiestatis diuinae reos. inter NVMINIS attributa iustitiam quoque deprehendimus vindictiuam aequae ac reliqua ipsi essentialem atque naturalem, vi cuius non potest non DEVS in quosuis maiestatis legisque suae violatores seuerè animaduertere. fallunt enim atque falluntur SOCINIANI, DEI iustitiam ab indifferente eius voluntate pendere contententes, eo nimirum consilio, vt satisfactionis CHRISTI vicariae necessitatem eo fortius oppugnare queant. enim vero cum DEUS sit ipsa sanctitas, peccatorem nequidem potest ante oculos ferre (b) sed peccatum atque peccatores ipsi sunt abominatio (c) & hoc ipso demonstrat, se non esse peccatori similem dum punit eundem (d) vnde & sanctificatur, poenas peccatoribus infligendo (e), neque etiam semet atque maiestatem suam abnegare potest (f). seu admittere aliquid, quo testetur, se eum non esse qui est. abnegaret vero se, si maiestatem dissimularer eamque impune pateretur contemni. ex quibus iam sua sponte relinquitur iustissimi iudicis personam sustinuisse DEVM, legis *δικαιοσύνη* exigentis cuius iustitia hanc ferri iubeat sententiam, vt homines peccatores vel perfectissimam atque sufficientem laesae maiestati praestarent satisfactionem, vel, si ea persolvi non posset, exquisitissimis poenis in aeternum mactarentur. tam desperata cum esset causae nostrae facies, IMMANVEL noster aduocatum se nobis opportune obtulit, appellationem a iustitia ad misericordiam diuinam pro nobis instituens, hoc consilio, vt ea medium quoddam atque temperamentum admitteret, quo miserabile hominum genus ex tot malis emergere inque perditae beatitudinis possessionem postliminio posset restitui. cum vero iustitiae divinae iura facta tectaue manerent necesse erat, saepacis consilium proponebat aduocatus noster, vt plenaria iu-

(b) HABAC. I. 13. (c) DEVT. XXV. 16. PSAL. V. 5. 6. 7. XLV. 8. (d) PS. L. 21. (e) LEV. X. 3. EZECH. XXIX. 16. (f) 2 TIM. II. 13.

iustitiae debita satisfactio non ab ipsis hominibus, sed eorum vicario quodam, qui omnia ipsorum peccata cum reatu & culpae & poenae sponte in se recepisset, exsolveretur. en sapientissimum iustitiae atque bonitatis temperamentum quo illi, quod suum est tribuitur, & haec voto suo, generis humani reparatione & a miseris liberatione, potitur. iam vero in quaestionem veniebat, undenam ista persona, quae in generis humani locum se substitueret? inter creaturas siue homines siue angelos, qui negotio huic expediendo idoneus esset atque sufficiens, extabat nemo, non inter homines quippe quorum quilibet pro se noxius, ne propria quidem culpa se expedire sufficiebat, tantum aberat ut pro aliis imo toto hominum genere infinitam satisfactionem penderet. nec inter angelos, quippe qui omnes quidem peccati expertes, sed partim creaturae tantum finitae & hinc longe debiliores quam pro infiniti valoris lytro soluendo erant, partim vero per naturam suam spirituales atque incorporeas, cruentae passionis atque mortis, sine quibus satisfactio confici non poterat, incapaces. nec per eandem causam solus infinitus DEVS persona haec esse poterat, cuius itidem naturae dolorum mortisque perpessio repugnat. ut itaque satisfactio infiniti esset ponderis, poenaeque, hominum peccatis promeritae sanguine morteque luerentur, persona requirebatur quae in vna hypostasi verus & essentialis DEVS esset atque verus & essentialis homo. en hic iterum aduocatum nostrum causae nostrae fidelissime patrocinantem, tacta cum patre suo foederali quadam conventionem, qua semet ipsum, verum atque essentialam DEVM totius humani generis qua culpam quaque poenam vicarium obtulit, utque in iustitiae satisfactionem tam culpa quam poena passione morteque expiarentur, humanitatis assumptionem in diuinam hypostasin promisit; id quod pater, spiritu sancto adprobante acceptans, ipsi vicissim mundi haereditatem, regnum ad consumptionem seculi peculiari ratione administrandum stipulatus est. hanc laetam faustamque propter conventionem aduocatus noster melioris testamenti sponzor audit EBR. VII. 22. quod nimirum iam in aeternitate in se reciperet praestare conditionem, citra quam homines DEO reconciliari non poterant. hinc & patrem sibi pactum esse regnum adsuit LVC. XXII. 29. quod cum per aeternam generationem iam possideret, pacto non alia de causa aliaque ratione opus fuit, quam quatenus ut mediator atque vicarius humani generis spectatur, adeoque hanc ob causam regnum, quo hac ratione antea non poteratur, ex pacto & foederali hac conventionem accepit. (g)

(3

§. III.

(g) conferantur IAEGER, tractatione de foedere gratiae cap. VII. 72. PFAFFIUS institutionum theol. dogm. & mor. p. 1 cap. 2. §7. BVDDAEVS instit. theol. dogm. lib. II. cap. I. §. 4 p. 706. seq. aliis

§. III.

CHRISTVM causae nostrae advocatum habemus cum primis in iustificatione. totam hanc actionem iudicalem esse atque forensam, contra papiculas, infusionem quandam iustitiae somniantes, tota orthodoxa ecclesia, scriptura duce semper pro ara defendit atque foco. peccator enim in iudicium divinum accersitus, comparet ut reus atque noxius (h) gravissimam summi iudicis iram per peccata meritis (i) a lege accusatus & horrendis eius execrationibus obnoxius (l) testimonio propriae conscientiae convictus (m) cui, si iustitiae rigorem sequi velit iudex, sententia condemnatoria certo certius expectanda, & iustissimis poenis in aeternum succumbendum. (n) tum vero peccator, omnibus se ipsum destitutum videns, quibus DEVM placare possit mediis, fideque ad CHRISTVM confugiens, hunc advocatum nanciscitur fidentissimum, qui clientem suum successu adeo felici in iudicio divino defendit, ut non solum quaeuis crimina ipsi condonentur, sed & iustissimus declaretur, omnem enim a peccatore collectum reatum per fidem in se transferri patitur, seque in rei locum succedens, iudici peccatorum poenis exigenti, passionem mortemque suam ut perfectissimum piaculum ROM. IIX. 3. perfectam legis impletionem requirenti, obedientiam suam omnibus numeris absolutam GAL. IV. 4. 5. ROM. X. 4. offert. quae omnia a iudice acceptata atque rata habita tandem clementissima haec absolutoria sententia consequitur: ut peccator, quoniam omni in se ipsum atque propriam iustitiam fiducia abiecta, vera fide ad CHRISTVM mediatorem atque advocatum confugerit, hinc propter CHRISTVM omnia quaecunque peccata cum eorum poenis plene perfecteque habeat condonata (o). ita ut ipsi non amplius in condemnationem imputentur (p) sed contra ea, omnis CHRISTI iustitia atque obedientia tanquam propria ei imputetur (q) adeoque in omnia caelestis hereditatis iura restitutus sit (r) eaque omnia propter CHRISTVM.

§. IV.

DENIQUE advocacionem suam administrat CHRISTVS etiam per modum intercessionis iam in ipso disquisitionis huius limine ostensum est, salvatori, propter intercessionem, quam exaltatus exercet, advocati nomen expresse a IOANNE tribui I ep. II. x. per hanc intercessio-

(h) ROM. III. 4. 10. 11. 12. (i) cap. I. 18. EPH. II. 3. (l) IOAN. V. 45. ROM. III. 20. GAL. III. 13. (m) ROM. II. 15. (n) ROM. II. 9. (o) COL. II. 13. PSAL. XXXII. 1. 2. 3. (p) 2 COR. V. 19. ROM. IIX. 1. (q) ROM. IV. 5. 6. 1 COR. 13. 2. 2 COR. V. 21. PHIL. III. 9. (r) ROM. IIX. 17.

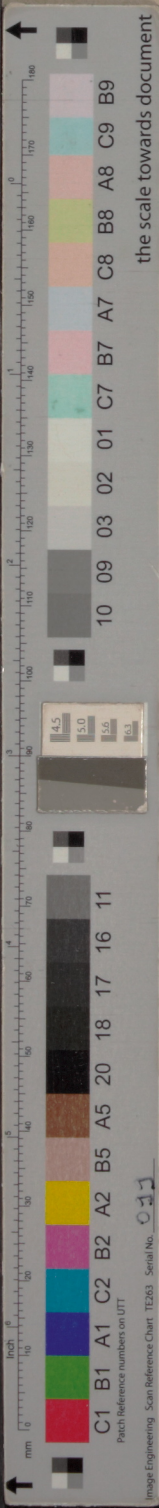
tionem ita causam nostram apud DEVM agit, vt vi meriti proprii quaeuis bona nobis a DEO impetret & adplicet. cientes hic habet quosuis homines ad eoque & impios, quia tam late quam satisfactio etiam patet intercessio 1 IOAN. II. 1. 2. interpellat pro his, vt ne DEVS, tanquam iustus iudex vltimici manu prout merere, in eos animad vertat, inque medio impietatis cursu e terra viuentium excindat sed pro longanimitate sua tempus atque moram concedat, si vel tandem ad fidem conuertantur atque salutem, id quod luculenta parabola declarat saluator Luc. XIII. 8. 9. est haec intercessio quam generalem vocant theologi. hinc specialis ad solos pertinet pios atque fideles, quo respectu etiam se pro mundo orare negat saluator IOAN. XVII. 9. intercedit pro his, vt peccatum inhaerens nec non infirmitatis & ignorantiae peccata ipsis non imputentur 1 IOAN. II. 1. sed in fide virtutumque christianarum studio confirmetur, LVC XXII. 32. cum etiam satanas sanctos apud DEVM criminetur atque adcuset, APOC XII. 10. dubium non est, quin etiam CHRISTI intercessione criminationes eius retundantur atque refellantur. vtrum intercessio haec aduocati nostri sit realis tantum an etiam verbalis de eo non omnes consentiunt. pontificii solam realem admittunt eo consilio vt verbalem suis sanctis possint adserere, quibus calculum adiiciunt caluiniani, intercessionem per stigmatum meriti que CHRISTI repraesentationem exponentes. idem ex nostratribus statuunt BECHMANNVS, verbalem ad exaltationis statum referens, nec non MVSAEVS. Verum si τὰ ἑστῶτα scripturae inhaereas (quod vt deferatur nulla hic necessitas iyrgef) vtraque tam verbalis quam realis CHRISTO erit vindicanda. realem enim vt fundamentum supponit verbalis, & hanc aperte insinuat vox ἐπιπροσώπων vtroque loco 1 Rom. IX. 34. EBR. VII. 25. adhibita. prouocant quidem ad CHRISTI dominium, propter quod non opus esse existimant, vt intercedat, sed frustra, cum non humilem atque seruilem, qualis in exinanitionis statu obtinebat, sed gloriosam, CHRISTO vindicemus intercessionem, quae dominium non tollit, nec dignitati intercedentis derogat, nullamque importat inferioritatem, nec locus EBR. IX. 24. pro ipsis militat, vbi intercessio per comparitionem CHRISTI pro nobis in conspectu patris explicatur. Ambabus enim largimur realem CHRISTI intercessionem & coram DEO praesentationem, sed antecedens realis nulla tenus tollit verbalem consequentem. nec vnus positio alterius est exclusio.

AST quorsum tandem haec omnia? quid ad TE theologiae placita, VIR PRAENOBILISSIME, qui iurisperitorum ordinis nomen profiteris? facili negotio perspicias, ab aduocati munere quo felicissimè hucusque fungeris me occasionem captasse de
CHRI-

CHRISTO aduocato nostro pauca antea praefandi, quam gratulatorias voces TIBI adclamarem. noui namque TVAM in religionem & sacrosancta eius mysteria reuerentiam. noui, odisse TE profanum illud iurisperitorum vulgus, qui religionem, reuelationem, mysteria, vt ridicula nomina, anilesque fabulas fannis excipiunt nasoque suspendunt adunco, vt nobili scilicet, confortio des esprits forts adcenferi mereantur. (s) Iudicauit hinc, si quid sanctioris doctrinae explicarem, non TIBI fastidio fore, sed serena exceptum iri fronte. Voluntatem denique atque finem primum, TIBI, laurea doctorali hodie tempora redimito, honores recipis, virtuti, diligentiae solidaeque eruditioni TVAE, qua centum alios, rabulas verius quam caudicos multis post TE relinquit parasangis, iamdudum debitos. Multos saepe aurea dona, TE ipsae musae coronant. hinc adplaudit TIBI orbis litteratorum, quibus iam eruditionis TVAE primitiis adeo saluam mouisti, vt vberiores eiusdem fructus gustandi vix desiderium ferant. adplaudit TIBI nobilissima TVA familia TEQUE iam vt splendidum decus suum gloriatur adplaudunt clientes TUI, TUAM indefendendis causis prudentiam pariter atque fidelitatem dignissimis praemiis adfectam videntes. adplaudo TIBI & ego, de excellentis tuae virtutis brabeo, tanta perfusus laetitia, vt qui me nunquam disertum satis agnoscam facile, nunc maxime infantem experiar, cum magnitudo eius exprimenda sit. ne tamen nihil dixisse videar, hoc habe, felicitatem tuam nunquam in tantum euasuram esse fastigium, vt votum meum superet. finio poeta
dum iuga montis aper, fluuios dum piscis amabit
dumque thymo pascentur apes dum rore cicadae,
semper honor nomenque tuum laudesque manento.

(s) etiam PAVLVS spiritus fortes memorat EPH. 12. adeo quidem fortes, vt sint $\nu\omicron\sigma\mu\omicron\kappa\omicron\tau\omega\pi\epsilon\varsigma$, quorum societati isti absque invidia se adjungant.

afam nostram apud DEVM agit, vt vi meriti proprii nobis a DEO impetret & adplicet. cientes hic habet fines ad eoque & impios, quia tam late quam satisfacet intercessio 1 IOAN. II. 1. 2. interpellat pro VS, tanquam iustus iudex vltimi manu prout meruimad vertat, inque medio impietatis cursu e terra scindat sed pro longanimitate sua tempus atque motus, si vel tandem ad fidem conuertantur atque saquod Inculeta parabola declarat saluator Luc. haec intercessio quam generalem vocant theologi ad solos pertinet pios atque fideles, quo respecto mundo orare negat saluator IOAN. XVII. 9. inanis, vt peccatum inhaerens nec non infirmitatis & eccata ipsis non imputentur 1 IOAN. II. 1. sed inque christianarum studio confirmetur, LVC XXII. am fatanas sanctos apud DEVM criminetur atque XII. 10. dubium non est, quin etiam CHRISTI criminationes eius retundantur atque refellantur. sio haec aduocati nostri sit realis tantum an etiam non omnes consentiunt. pontificii solam realem onfilio vt verbalem suis sanctis possint adserere, qui adiciunt caluiniani, intercessionem per stigmatum CHRISTI repraesentationem exponentes. idem exartuunt BECHMANNVS, verbalem ad exaltationis as, nec non MVSAEVS. Verum si τῶ ἁγρῶ scribas (quod vt deseratur nulla hic necessitas iyrget) verbalis quam realis CHRISTO erit vindicanda vt fundamentum supponit verbalis, & hanc aperte εντρουχῶνευ utroque loco 1 Rom. IX. 34. EBR. oita. prouocant quidem ad CHRISTI dominium, non opus esse existimant, vt intercedat, sed frustra, ailem atque seruilem, qualis in exinanitionis statu d gloriosam, CHRISTO vindicemus intercessionem, im non tollit, nec dignitati intercedentis derogat, apportat inferioritatem, nec locus EBR. IX. 24. pro vbi intercessio per comparisonem CHRISTI pro pectu patris explicatur. Ambabus enim largimur STI intercessionem & coram DEO praesentationem, s realis nulla tenus tollit verbalem consequentem. itio alterius est exclusio. n tandem haec omnia? quid ad TE theologiae pla PRAENOBILISSIME, qui iurisconsultorum ordinis eris? facili negotio perspicias, ab aduocati munere ng hucusque fungeris me occasionem captasse de CHRI-